

Paragraaf J - Covid-19

Inleiding

Ook in 2021 hield Covid-19 Nederland in zijn greep. De nieuwe variant van het virus verspreidde zich snel en hierdoor kwam opnieuw de zorgcapaciteit in het gedrang. De overheid heeft op verschillende bestuurlijke niveaus en momenten behoorlijk ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van het virus in te perken. Deze maatregelen hadden grote gevolgen voor de samenleving.

Algemeen

In deze afzonderlijke paragraaf trachten we een samenvatting weer te geven wat voor invloed Covid-19 heeft gehad op het reilen en zeilen van de gemeente Geertruidenberg in 2021. Wat zijn de gevolgen geweest voor de inzet van ons personeel. Welke maatregelen zijn genomen en welke invloeden zijn er geweest op de korte termijn en welke verwachten we nog voor de lange termijn voor de verschillende programma's. Daarnaast trachten we een inschatting te maken van de Covid-19 gerelateerde kosten en gemiste opbrengsten in 2021. Ten slotte nog een globale doorkijk naar 2022.

Inzet ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie heeft het hybride werken verder vorm gegeven met faciliteiten die zij ter beschikking hadden gekregen. Doordat Covid-19 nog steeds aanwezig was in onze samenleving heeft het ook dit jaar effect gehad op onderlinge samenwerking, afstemming en de samenwerking en afstemming met inwoners, ondernemers en organisaties. Het vertalen van (Covid-19) rijksregels naar de lokale situatie is nog steeds een reguliere taak, dit geldt eigenlijk voor alle beleidsterreinen, maar met name voor de sectoren die hard zijn geraakt door Covid-19 (sport, cultuur, toerisme, horeca, etc.)

Openbare orde en veiligheid (OOV)

De Covid-19 pandemie zorgde voor extra werkzaamheden in het kader van de bestrijding van het virus en de gevolgen daarvan (crisisbeheersing, jeugdoverlast, toezicht en handhaving etc.). Daarnaast zijn reguliere werkzaamheden op een andere manier of juist niet uitgevoerd. Onderstaand een opsomming van extra werkzaamheden van het team OOV (2,5 fte) in relatie tot de Covid-19 pandemie in 2021:

- Districtelijke en regionale aanpak / afstemming
- Gemeentelijk Beleidsteam / Kernteam: Het team OOV gaf gevraagd en ongevraagd advies aan de burgemeester, het college en de directie.
- Handhaving en toezicht: Het team OOV stelde de bestuurlijke uitgangspunten voor handhaving en toezicht op.

Handhaving en toezicht

Er werd een groot beroep gedaan op de wendbaarheid van de BOA's die, balancerend tussen verbinding en handhaving, zorgde voor rust en stabiliteit. De BOA's stonden in de frontlinie met betrekking tot het handhaven van de Covid-19 maatregelen.

Het aantal meldingen van overlast door incidenten met jeugd, burengerucht, Covid-19 gerelateerd, tot zelfs verwarde personen steeg. De inwoners waren meer thuis, zagen meer van elkaar, accepteerden minder en de bereidheid om te melden nam toe. De BOA's hebben in tegenstelling tot het eerste Covid-19 jaar in 2021 meer kunnen investeren in het verbeteren van de contacten met de jeugd.

Wonen

Sommige huurders hebben het vanwege de Covid-19 pandemie financieel moeilijk. In samenwerking met Thuisvester en de Huurdersvereniging Geertruidenberg worden regelmatig peilingen gemaakt en vindt monitoring plaats. We zijn samen met Thuisvester en de Huurdersvereniging scherp op signalen van mensen die sinds de Covid-19 pandemie huurachterstanden oplopen.

Onderwijs

De beleidsmedewerker onderwijs had een regiefunctie voor het organiseren van de noodopvang. Tevens zijn er extra werkzaamheden verricht rondom het bewegingsonderwijs, sluiten/openen gymzalen en het op peil brengen van de benodigde ventilatie van de gymzalen.

Jeugd en Jongerenwerk

In 2021 lag de focus vooral op het aanbieden van (online) activiteiten voor en door jongeren. Jongerenwerk heeft daarbij actief samengewerkt met de buurtsportcoaches.

Cultuur

De rijksregeling voor de steun aan de lokale culturele infrastructuur is in 2021 verder afgewerkt.

WMO

Ook in 2021 heeft Covid-19 nog veel impact gehad op de Wmo-werkzaamheden, zowel beleidsmatig als in de uitvoering. Er ging veel tijd zitten in de zorg op een voldoende peil houden, daar waar zorgaanbieders ook veelvuldig te maken hadden met ziekteverzuim en zorg bij (kwetsbare) mensen thuis niet altijd kon plaatsvinden. Ook de eigen dienstverlening kwam onder druk te staan omdat huisbezoeken veelal niet mogelijk waren. Beleidsdocumenten, zoals bijvoorbeeld het Beleidskader sociaal Domein, kwamen minder interactief tot stand als vooraf voorzien en gewenst.

Economie

- Bedrijvenloket: beantwoorden vragen, helpen bij aanvragen regelingen, informatie geven over de Covid-19 maatregelen, informatie actief verstrekken aan doelgroep.
- Het invoeren van de regeling tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) voor levensonderhoud en bedrijfskapitaal en Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). In 2021 hebben we Tozo 3, 4 en 5 en TONK uitgevoerd.
- Ondernemerscorona-overleggen voor Horeca en Retail (periodiek) in samenwerking met VOG.
- Afwikkelingen noodvragen ondernemers.
- Ruimte voor uitbreiding terrassen in openbare ruimte.
- Website up-to-date houden voor het onderdeel Covid-19.
- Impactanalyse

Buurtsportcoaches (BSC)

Door een flexibele inzet van de BSC is de jeugd blijvend gestimuleerd om te sporten en zijn scholen ondersteund bij de organisatie van de noodopvang. De BSC heeft met regelmaat het contact onderhouden met de doelgroep door middel van een belletje en andere activiteiten.

De BSC heeft in 2021 de beleidsmedewerker sport ondersteund bij de informatievoorziening met betrekking tot Covid-19 maatregelen richting de lokale sportorganisaties. Sportbeleid en BSC hebben samen een loket gevormd om alle vragen rondom sport en Covid-19 zo goed en snel mogelijk te beantwoorden.

Sport

- Openstellen van het zwembad conform de geldende Covid-19 maatregelen;
- Compensatieregeling ijs- en zwembaden (SPUKIJZ);
- Verschillende compensatieregelingen opzetten vanwege Covid-19 voor sportverenigingen;
- Meermaals online sessies met sportverenigingen georganiseerd om informatie te delen en elkaar te helpen;
- Contact met ondernemers en commercieel exploitanten om te kijken wat er wel mogelijk is ;

Bijstand

Door het rijk zijn tegemoetkomingsregelingen opgesteld die door gemeente moesten worden uitgevoerd: Tozo 4 en 5 en de TONK. Hierbij is naast inhuur ook een fors beroep gedaan op de ambtelijke capaciteit.

Vergunningverlening

Door de Covid-19 pandemie en de economische crisis is het aantal verleende vergunningen met een activiteit bouw gestegen met circa 50%. Dit zijn veelal kleinschalige verbouwingen aan eigen woningen zoals uitbreidingen, dakkapellen etc.

Burgerzaken

Er is veel tijd besteed aan het voorbereiden van de verkiezingen die vanwege Covid-19 op een geheel andere wijze dan gebruikelijk moesten plaatsvinden. Ook is er uitgesteld werk (aanvragen aan de balie, huwelijken) afgewerkt vanwege (tijdelijke) versoepelingen van de maatregelen.

ICT/applicatiebeheer

Er is een behoorlijke inzet geweest om de capaciteit en faciliteiten voor het thuiswerken en hybride vergaderen aan te bieden en te vergroten. Daarbij is de nodige ondersteuning gegeven bij de problemen met het thuiswerken en online vergaderen. De inrichting van de administratie voor de TOZO regeling heeft de nodige ambtelijke capaciteit gekost. Ondersteuning was ook nodig bij het op afstand vergaderen door de gemeenteraad.

Facilitair / Gebouwenbeheer

Aanschaf van Covid-19 gerelateerde gebruiksmiddelen en andere inzet van schoonmaakdienst heeft extra capaciteit gekost.

Secretariaat

Verslaglegging Gemeentelijk Beleids Team (GBT)-overleggen en omschakeling van fysieke afspraken naar digitale afspraken heeft de nodige capaciteit gekost.

Genomen maatregelen

- Doorbetaling diverse dienstverlening externe leveranciers op basis van 80% omzet 2019, onder andere WMO, leerlingenvervoer.
- Het op verzoek opschorten van betaling van huur voor de gemeentelijke accommodaties.
- Het op verzoek treffen van betalingsregelingen voor verschillende heffingen, leges etc.
- Precarioheffing voor gebruik gemeentegrond bij horecaterrassen worden niet geheven over de jaren 2020 en 2021 (toepassing hardheidsclausule)
- Invordering van verschillende leges tijdelijk opgeschort.
- Dwanginvordering op gemeentelijke inkomsten is uitgesteld.
- Mogelijkheden geboden om tijdelijk het oppervlak van de horecaterrassen uit te breiden.
- Aflossing voor de reguliere BBZ (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen) kredieten 6 maanden op te schorten.
- Bij subsidieafrekeningen over 2020 enige coulance bieden voor wat betreft tijdelijk niet uitgevoerde activiteiten, mits gebleken is dat de middelen zo doelmatig mogelijk zijn ingezet.
- Ventilatiesystemen in gemeentelijke gymzalen zijn waar nodig aangepast.
- We sluiten aan bij de lobby van de VNG om de extra uitgaven voor de GGD en Veiligheidsregio die zijn gedaan in het kader van de Covid-19 pandemie volledig en rechtstreeks vergoed te krijgen.
- De organisatie van de landelijke verkiezingen zijn gestart rekening houdend met de Covid-19 maatregelen zoals de 1,5 meter afstand.
- In het kader van de bedrijfsvoering hebben we onze gebouwen en voertuigen aangepast zodat deze voldoen aan de Covid-19 maatregelen.
- Omschakeling naar plaats en tijd onafhankelijk werken.
- Bestuurlijk vergaderen op afstand.

Korte termijneffecten Programma 1

- Voorbereiding rioleringswerkzaamheden zijn uitgesteld in verband met Covid-19, het houden van bewonersbijeenkomsten was niet mogelijk.
- Er is/wordt meer thuis gewerkt wat tot een grotere aanlevering van huishoudelijk afval heeft geleid en daarnaast is er ook meer afval aangeleverd op de milieu straat.
- Activiteiten in het kader van Wijk en buurtbeheer zijn geannuleerd.
- Aantal meldingen misdaad anoniem is gestegen vermoedelijk doordat mensen meer thuis zijn en daardoor verdachten zaken vaker waarnemen.
- Opleiding en training in verband met crisisbeheersing heeft stilgelegen.
- Er zijn gezamenlijke handhavingsacties uitgevoerd onder andere op naleving Covid-19 maatregelen bij de horeca.

Korte termijneffecten Programma 2

- Uitvoeringsprogramma toerisme kon niet volgens planning worden uitgevoerd.

- Stadsbeheerder heeft vanwege wegvallen van evenementen (onder andere rondje den Berg) andere activiteiten uitgevoerd op het gebied van ondersteuning van horeca/retail, online marketing en feelgood-acties.
- Acties op beleidsveld economie zijn verplaatst naar rol van bedrijfscontactfunctionaris, te woord staan van ondernemers en informeren ondernemers over financiële steunmaatregelen zoals oa TOZO- en TONK regeling.

Korte termijneffecten Programma 3

- De exploitatie van zwembaden door sportfondsen heeft mede door de geldende Covid-19 maatregelen een behoorlijke klap gehad. Afhankelijk van aanspraak op rijksregeling zullen de consequenties in 2022 duidelijk worden.
- In 2021 is er vanwege de Covid-19 pandemie extra uitvoeringsbudget lokaal sportakkoord uitgekeerd. Dit is overgeheveld naar 2022 om dan in te kunnen zetten voor verschillende projecten.

Korte termijneffecten Programma 4

- Leerlingenvervoer heeft tijdens de eerste lockdown stilgelegen en is nadien met tijdelijke extra capaciteit vanwege beperkende maatregelen opgestart.

Korte termijneffecten Programma 5

- Fraudepreventiewerkzaamheden (oa huiscontroles) waren niet of minder goed uit te voeren of zijn uitgesteld.
- Incidentele waarderingssubsidies zijn minder aangevraagd.
- De GGD heeft ook in 2022 veel extra werkzaamheden moeten verrichten vanwege Covid-19. De kosten hiervoor zijn door het rijk gecompenseerd.
- Het programma Langer Thuis heeft vertraging opgelopen, fysieke bijeenkomsten waren niet mogelijk. Daarom is als alternatief een enquête Langer Thuis ontwikkeld. Deze enquête is begin 2021 verspreid onder 2200 55plus-huishoudens in de beide kernen. De enquête kende een hoge respons van meer dan 30 %. De uitkomsten van de enquête zijn in 2021 verwerkt en vertaald naar aandachts- en actiepunten. Uw raad is daarover via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld.
- Fysieke activiteiten met betrekking tot dementievriendelijke gemeente zijn niet doorgegaan. Begin 2021 heeft uw raad het plan van aanpak Dementievriendelijk Geertruidenberg vastgesteld, met daarin de doelstellingen en aandachtspunten voor de periode 2021-2023 , op het vlak van bewustwording, mantelzorgondersteuning en samenwerking. De start en de uitvoering van actiepunten uit het plan werd bemoeilijkt door de Covid-19 beperkingen. Zo moest de ontwikkelde themabijeenkomst " Goed geregeld" tot twee keer toe worden afgeblazen.
- Er zijn minder activiteiten uitgevoerd in het kader van verslavingsbeleid.
- De persoonlijk begeleiding Statushouders is beperkter geweest. Er hebben minder participatieactiviteiten zoals bijvoorbeeld sollicitatietrainingen en taaltraining plaatsgevonden.

Jongeren hebben elkaar minder kunnen ontmoeten vanwege de Covid-19 maatregelen. Dit betekent ook dat de jongerenwerkers op andere manieren hun doelgroep moesten zien te vinden, bijvoorbeeld online en onder meer door een nauwe samenwerking met de buurtsportcoach.

Korte termijneffecten programma 6

- De resterende activiteiten in het kader van 75 jaar bevrijding zijn geannuleerd. Deze worden niet op een later moment georganiseerd omdat het herdenkingsjaar voorbij is.
- Voorbereidingswerkzaamheden voor herdenking 600 jaar Elisabethvloed zijn deels vertraagd. In 2022 worden de activiteiten waar mogelijk uitgevoerd en gecontinueerd.
- De onthulling van de Kasteelmuur is tijdelijk uitgesteld. Deze vindt in 2022 plaats.

Korte termijneffecten programma 7

- De organisatie is minder ver dan gepland met de organisatieontwikkeling. Wel is een doorstap gemaakt met opgavegericht werken en het plaats- en tijd onafhankelijk werken. De komende tijd zal dit verder vorm gaan krijgen.
- Er zijn geen kernbijeenkomsten gehouden

Korte termijneffecten programma 8

De dividenduitkering heeft vanwege restricties van De Nederlandsche Bank maar gedeeltelijk plaatsgevonden.

Paragraaf Lokale Heffing

Doordat we de mogelijkheid hebben geboden om op verzoek het innen van toeristenbelasting op te schorten en gelet op de beperkte mogelijkheden om te recreëren, verwachten we een lagere opbrengst.

Paragraaf Bedrijfsvoering

- Thuiswerken en op afstand werken is in 2021 voortgezet.
- De bezwaarschriftencommissie heeft zowel fysiek als digitaal plaatsgevonden.
- De werkzaamheden van HR zijn meer komen te liggen op het arbobeleidsplan en ontwikkeling van beleid voor plaats- en tijdsafhankelijk werken.

Lange termijneffecten

Tegen alle verwachtingen en voorspellingen in is het aantal uitkeringsgerechtigden in 2021 niet gestegen. Waarschijnlijk is dit het gevolg van de Coronasteunmaatregelen voor ondernemers. Als in 2022 de steunmaatregelen aflopen, kan het aantal faillissementen en in het verlengde daarvan het aantal uitkeringsgerechtigden mogelijk nog wel toenemen.

Financiële effecten

In de onderstaande tabel is een (indicatief) overzicht gemaakt van de Covid-19 gerelateerde kosten. Deze opsomming geeft slechts een indicatie en geeft zeker niet de volledigheid weer. Van sommige kosten is de Covid-19-relatie niet duidelijk vastgelegd in de administratie, daarnaast zijn de misgelopen inkomsten vanwege Covid-19 niet altijd even goed te kwantificeren. Voor de sociale werkplaatsen is bijvoorbeeld een inkomst van het rijk ontvangen gelijk aan de Covid-19 uitgave. De TOZO regeling kosten en vergoeding is buiten deze opzet gelaten.

Omschrijving	bedrag Werkelijk
Verkiezingen	17.000
Overhead Directie	3.000
G.geb. Gymnastieklokaal Hooipolder	2.000
G.geb. Gymnastieklokaal Geertruidenberg	3.000
Leerlingenvervoer	2.000
Sportbeleid	17.000
Sportterreinen voor voetbal	3.000
Sportterreinen voor hockey	3.000
Culturele activiteiten	61.000
Cultuureducatie	8.000
G.geb. Fort Lunet	11.000
G.geb. Buurthuis De Schelf	11.000
G.geb. Agnesgebouw	2.000
Inburgering	5.000
Sociale Werkplaatsen	46.000
Wmo vervoersvoorzieningen	18.000
Wmo, huishoudelijke verzorging	7.000
WMO Begeleiding	15.000
G.geb. Meidoornstraat 5 vm school Ninta ea.	2.000
G.geb. Burggravelaan 3 Kinderboerderij	8.000

Risico's corona paragraaf

Daarnaast zijn de risico-inschattingen voor bepaalde risico's nog steeds verhoogd vanwege Covid-19. Zoals hoger risico in verband met:

- toename aanvragen bijstand
- toename faillissementen oninbaarheid debiteuren,
- toename fraude

Doorkijk 2022

Omdat de impact van Covid-19 niet begrensd wordt door de einddatum van een boekjaar zullen we ook in 2022 nog de nodige effecten merken. Ondanks dat de maatregelen en steunmaatregelen zijn beëindigd in 2022. Van de gemeente zal ook in 2022 nog inzet worden gevraagd om de Covid-19 effecten af te handelen.

